

Besluit van , houdende wijziging van het Besluit diergeneeskundigen in verband met de uitfasering van vriesbranden bij runderen als toegestane lichamelijke ingreep

(21 juni 2022)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, nr. WJZ.....;

Gelet op de artikelen 2.8, tweede lid, onderdeel b, en artikel 2.9, derde lid, van de Wet dieren; De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van nr.); Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van, nr. WJZ.....;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit diergeneeskundigen wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 2.6 wordt het volgende artikel ingevoegd:

Artikel 2.6a Tijdelijke uitzondering verbod vriesbranden runderen

1. Voor zover zij dient ter identificatie van een dier wordt als lichamelijke ingreep als bedoeld in artikel 2.8, tweede lid, onderdeel b, van de wet, aangewezen het vriesbranden bij runderen, indien:

- a. de ingreep plaatsvindt op een bedrijf waar het vriesmerken van runderen vóór 1 juni 2019 plaatsvond als gebruikelijke methode om runderen te identificeren; en
- b. de houder het bedrijf, bedoeld in onderdeel a, vóór 1 augustus 2019 bij Onze Minister heeft aangemeld als bedrijf voor de toepassing van de vrijstelling op het verbod op lichamelijke ingrepen bij dieren voor het vriesbranden van runderen, bedoeld in artikel 7.4 van de Regeling diergeneeskundigen zoals dat gold op 31 juli 2019;
- c. de vrijstelling, bedoeld in onderdeel b, was ten aanzien van het bedrijf van toepassing op de datum onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip waarop het besluit van [datum] houdende wijziging van het Besluit diergeneeskundigen in verband met de uitfasering van vriesbranden bij runderen als toegestane lichamelijke ingreep (Stb. [jaartal, volgnummer]) in werking is getreden.

2. De aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing indien:

- a. het unieke registratienummer, bedoeld in artikel 93 van verordening (EU) nr. 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid (diergezondheidsverordening) (PbEU 2016, L 84), genoemd in de aanmelding, is gewijzigd;
- b. het bedrijf, bedoeld in het eerste lid, is beëindigd of is aan een ander overgedragen; of
- c. ingeval het bedrijf toebehoort aan een rechtspersoon of een samenwerkingsverband van personen of rechtspersonen, een wijziging heeft plaatsgevonden in de samenstelling van het samenwerkingsverband of in de samenstelling van het bestuur van een betrokken rechtspersoon.

B

Artikel 2.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "2.6" vervangen door "2.6a".
2. Het volgende lid wordt toegevoegd:
3. In afwijking van het tweede lid is het vriesbranden van runderen overeenkomstig artikel 2.6a toegestaan in aanvulling op de bij of krachtens enig ander wettelijk voorschrift voorgeschreven of toegestane identificatie-ingrepen.

C

Aan artikel 2.8, eerste lid, wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel h door een puntkomma het volgende onderdeel toegevoegd:

- i. het beroepsmatig verrichten van de ingreep, bedoeld in artikel 2.6a.

D

Na artikel 7.1 wordt het volgende artikel ingevoegd:

Artikel 7.1a Vriesbranden runderen

1. Artikel 2.6a en artikel 2.7, derde lid, en artikel 2.8, eerste lid, onderdeel i vervallen met ingang van 1 juni 2044.

2. Op 1 juni 2044 wordt in artikel 2.7, eerste lid, "2.6a" vervangen door "2.6".

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Dit besluit voorziet in een tijdelijke aanwijzing van vriesbranden bij runderen als toegestane lichamelijke ingreep bij dieren voor een beperkt aantal houders. Deze tijdelijke aanwijzing bestendigt en vervangt de eerder verleende voorlopige vrijstelling van het verbod op het verrichten van niet aangewezen lichamelijke ingrepen voor vriesbranden bij runderen, naar aanleiding van een motie van het lid van de Tweede Kamer Heerema.¹ Met deze tijdelijke aanwijzing wordt de toepassing van vriesbranden bij runderen als middel voor identificatie uitgefaseerd.

2. Achtergrond

Op grond van artikel 2.8, eerste lid, van de Wet dieren geldt een algemeen verbod op het verrichten van lichamelijke ingrepen bij dieren. Op grond van het tweede lid, onderdeel b, van het aangehaalde artikel is het verbod niet van toepassing op bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aangewezen ingrepen. Deze lichamelijke ingrepen zijn aangewezen in hoofdstuk 2, paragraaf 1, van het Besluit diergeneeskundigen.

Tot 1 juni 2019 was het vriesbranden van runderen op grond van artikel 2.6, eerste lid, onderdeel d, van het Besluit diergeneeskundigen als toegestane lichamelijke ingreep ter identificatie van dieren aangewezen. Bij het vriesbranden, ook wel koudmerken genoemd, wordt een cijfer bevroren op de huid van de koe. Houders passen deze ingreep toe om de dieren makkelijker individueel te kunnen herkennen. Omdat deze ingreep – kort en goed – niet meer noodzakelijk werd geacht om in de behoeften van het dier te voorzien en evenmin ter identificatie, is destijds besloten de aanwijzing van vriesbranden als toegestane lichamelijke ingreep bij runderen per 1 juni 2019 te laten vervallen.²

In de aanloop daarnaar toe was de regering bij de hiervoor genoemde motie van het lid Heerema verzocht het verbod op het vriesbranden uit te faseren, in plaats van het in één keer geheel te verbieden. Ter uitvoering van genoemde motie was bij regeling voorzien in een vrijstelling van het verbod op vriesbranden voor rundveehouders die het vriesbranden voor 1 juni 2019 toepasten in hun bedrijfsvoering (artikel 7.4 van de Regeling diergeneeskundigen).³ Deze vrijstelling had een voorlopig karakter, in afwachting van een langer durende uitzondering die bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld.⁴ Daarin zal, aldus de toelichting bij de ministeriële regeling waarin is voorzien in de vrijstelling, worden uitgegaan van een termijn waarbinnen normaal gesproken sprake is van bedrijfsbeëindiging. Onderhavig besluit voorziet hierin.

3. Inhoud

Het doel van deze tijdelijke aanwijzing is dat bestaande bedrijven waar het vriesbranden van runderen als middel ter identificatie regulier werd toegepast voor 1 juni 2019, toen de eerdere aanwijzing was komen te vervallen, deze praktijk kunnen voortzetten totdat het bedrijf is beëindigd. De regering gaat hierbij uit van een termijn van 25 jaar, te rekenen vanaf het moment waarop het verbod op vriesbranden in werking is getreden (1 juni 2019). Dat betekent dat de tijdelijke aanwijzing op 1 juni 2044 zal vervallen (artikel 7.1a van het Besluit diergeneeskundigen; artikel I, onderdeel C, van dit besluit).

De tijdelijke aanwijzing geldt alleen als is voldaan aan bepaalde voorwaarden, die gelijk zijn aan de voorwaarden waaronder de voorlopige vrijstelling was verleend (artikel 2.6a, eerste en tweede lid, van het Besluit diergeneeskundigen; artikel I, onderdeel A, van dit besluit). Deze voorwaarden

¹ Gewijzigde motie van het lid Heerema (Kamerstukken II 2017-18, 28 286, nr. 940).

² Artikel I, onderdeel C, van het besluit van 26 april 2018, houdende wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn (Stb. 2018, 146). Het tijdstip van inwerkingtreding van dit artikelonderdeel is bepaald in het besluit van 6 mei 2019, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I, onderdeel C, van het Besluit van 26 april 2018, houdende wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn (Stb. 2018, nr. 146) (Stb. 2019, 183).

³ Artikel I, onderdeel C, van de Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 26 april 2019, nr. WJZ/19052415, tot wijziging van de Regeling diergeneeskundigen (vrijstelling ingrepen varkens, pluimvee en runderen), Stcrt. 2019, 23414.

⁴ Oorspronkelijk tot 1 januari 2023, in de veronderstelling dat alsdan dit besluit zou zijn vastgesteld en in werking kon treden. Door een samenloop van omstandigheden is de totstandkoming van dit besluit vertraagd. Daarom was de vrijstelling tijdelijk verlengd, in afwachting van vaststelling en inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit.

hebben tot doel te waarborgen dat alleen rundveehouders bij wie het vriesbranden een regulier onderdeel van de bedrijfsvoering was bij de identificatie van runderen voordat het verbod op het vriesbranden in werking trad, vriesbranden mogen blijven toepassen. Deze groep is bekend, omdat zij zich voor de toepassing van de vrijstelling moesten melden bij de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Om te voorkomen dat de uitfasering van de ingreep een open einde zou hebben, geldt deze tijdelijke aanwijzing strikt voor bestaande gevallen: de vrijstelling van artikel 7.4 van de Regeling diergeneeskundigen zoals dat gold op 31 juli 2019 moet nog steeds van toepassing zijn ten aanzien van het betreffende bedrijf op de datum onmiddellijk voorafgaande aan de inwerkingtreding van dit besluit.

Tevens is de uitfasering geborgd middels concrete voorwaarden: wanneer een bedrijf een ander uniek registratienummer⁵ krijgt, in eigendom overgaat naar een ander persoon, personenassociatie of rechtspersoon, of is beëindigd, valt het uitvoeren van vriesbranden bij runderen bij het desbetreffende bedrijf niet langer onder de uitzondering - middels de tijdelijke aanwijzing - van het verbod op lichamelijke ingrepen en is de ingreep bij dat bedrijf niet langer toegestaan. Dit besluit houdt in dit verband ook rekening met de situatie dat een bedrijf toebehoort aan een rechtspersoon, of aan een samenwerkingsverband van rechtspersonen. In dat geval mag er ten opzichte van de inwerkingtreding van de aanwijzing niets zijn veranderd aan de samenstelling van het bestuur van een rechtspersoon, dan wel de samenstelling van het samenwerkingsverband (artikel 6a, tweede lid, van het Besluit diergeneeskundigen; artikel I, onderdeel A, van dit besluit).

Bij een (fysieke) controle kan worden vastgesteld of de houder aan de voorwaarden voldoet. De houder wordt erop gewezen indien de aanwijzing niet (meer) op zijn situatie van toepassing is.

Ruim 1.200 rundveehouders hebben zich voor 1 augustus 2019 voor de toepassing van de vrijstellingsregeling bij de minister gemeld. De aanwijzing staat niet open voor nieuwe aanmeldingen. Als gevolg van overnames en bedrijfsbeëindigingen is het aantal rundveehouders dat runderen mag vriesbranden inmiddels licht afgenomen tot ruim 1.100. De betreffende houders zijn geïnformeerd dat de tijdelijke vrijstelling is omgezet in een tijdelijke aanwijzing.

Ten algemene geldt voor lichamelijke ingrepen die zijn toegestaan, dat zij moeten worden uitgevoerd op zodanige wijze dat bij het dier geen onnodige pijn of onnodig letsel wordt veroorzaakt en dat het dier niet meer dan nodig is in zijn functioneren wordt belemmerd (artikel 2.7, eerste lid, van het Besluit diergeneeskundigen). Dit besluit regelt dat dit voorschrift ook geldt voor vriesbranden op grond van deze tijdelijke aanwijzing (artikel I, onderdeel B, onder 1, van dit besluit).

Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van het Besluit diergeneeskundigen zijn ten hoogste twee identificatie-ingrepen per dier toegestaan. Bij runderen betreffen de twee identificatie-ingrepen in de praktijk de twee identificatiemiddelen die op grond van Europese regelgeving⁶ voor identificatie en registratie van dieren worden aangebracht. Omdat vriesbranden een aanvullende ingreep is, is in het nieuwe artikel 2.7, derde lid, van het Besluit diergeneeskundigen bepaald dat het vriesbranden mag worden uitgevoerd in aanvulling op de bij of krachtens enig ander wettelijk voorschrift voorgeschreven of toegestane identificatie-ingrepen (artikel I, onderdeel B, onderdeel 2, van dit besluit).

Met de wijziging van artikel 2.8, eerste lid, van het Besluit diergeneeskundigen (nieuw onderdeel i) is geregeld dat de ingreep vriesbranden mag worden uitgevoerd door een ieder die de betreffende handeling beroepsmatig, dat wil zeggen als economische activiteit voor derden verricht (artikel 2.8, eerste lid, onderdeel i; artikel I, onderdeel C, van dit besluit). Deze personen kunnen dus worden ingeschakeld door houders.

⁵ Het unieke registratienummer is het nummer dat door de bevoegde autoriteit is toegekend aan een geregistreerde inrichting waar dieren worden gehouden, op grond van artikel 93 van verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid (diergezondheidsverordening) (PbEU 2016, L 84). Voorheen stond dit nummer bekend als 'uniek bedrijfsnummer' (UBN).

⁶ Verordening (EU) 2019/2035 van de Commissie van 28 juni 2019 tot aanvulling van Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft regels voor inrichtingen waar landdieren worden gehouden en broederijen, alsmede voor de traceerbaarheid van bepaalde gehouden landdieren en broedeieren (PbEU 2019, L 314).

4. Regeldruk

Deze wijzigingsregeling heeft, behoudens kennisnamekosten, geen gevolgen voor de regeldruk.

5. Consultatie

Dit besluit continueert de eerdere voorlopige vrijstelling van het verbod op het verrichten van de ingreep vriesbranden bij runderen. Er is in dit besluit geen sprake van andere inhoudelijke voorwaarden dan die waren opgenomen in de Regeling diergeneeskundigen. Tegen die achtergrond is er geen reden om het ontwerp te consulteren.

6. Uitvoering en handhaving

RVO was belast met de uitvoering van de vrijstellingsregeling, wat neerkwam op het administreren van de aanmeldingen voor de toepassing van de vrijstelling en het verwerken van meldingen van wijzigingen. Er zullen op grond van dit besluit geen nieuwe aanmeldingen zijn, wel kunnen er wijzigingen worden doorgegeven die in de administratie moeten worden verwerkt.

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) is belast met het toezicht op de naleving van het onderhavige besluit.

Bij het opstellen van het besluit zijn de RVO en NVWA betrokken. Het besluit continueert de bestaande voorschriften heeft dus geen tot geringe effecten op bestaande uitvoering en handhaving. De ruim 1.100 bedrijven zullen door RVO worden geïnformeerd over dit besluit.

7. Notificatie

Dit besluit bevat geen technische voorschriften in de zin van Richtlijn 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU 2015, L 241) die genotificeerd moeten worden bij de Europese Commissie.

8. Inwerkingtreding

Voorzien is in inwerkingtreding op de dag die volgt na plaatsing van dit besluit in het Staatsblad (artikel II). Afgeweken is van de vaste verandermomenten, zoals opgenomen in het kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten (Kamerstukken II 2009/10, 29 515, nr. 309). Omdat het hier gaat om een continuering van regelgeving zonder nieuwe verplichtingen of andere aanscherpingen, acht de regering dit aanvaardbaar.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,